

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 17:59

יציאת השבת: 18:56

א' חשון תשע"ד

גיליון מס' 136

שאלת אביך ויריבך

שאלות ותשובות על פרשת נח

מאת ר' עזרא מרום

1. אשר בחרבה מתו" (ז' 22).
11. "וישלח את העורב", על מי מסופר בתנ"ך שהעורבים האכילו אותו? אליהו הנביא.
12. על הקשת נאמר: "זאת אות הברית לדרות עולם" מה לומד רש"י מהמלה לדרות בכתב חסר? שרק לדרות החסרים (הרשעים) נצרכת הקשת, ואילו כשיש צדיק כמו רבי שמעון בר יוחאי אין צורך בקשת.
13. על נח נאמר: "וישת מן היין וישכר". על מי מסופר בתנ"ך ש: א. השקו אותו יין? ב. השקו אותו חלב? ג. נחשבה לשיכורה? א. לוט. ב. סיסרא. ג. חנה.
14. ויקח שם ויפת את השמלה ויכסו את ערוות אביהם. איזה שכר קיבלו על פעולה זו? (רש"י) שניהם זכו לכיסוי: בני שם זכו לכיסוי בטלית של ציצית, ובני יפת זכו לכיסוי בעפר (=קבורה).
15. על מי נאמר: א. גיבור ציד? ב. יודע ציד? א. נמרוד. ב. עשו.
16. מה השם של: א. אשתו של נח? ב. אביו? ג. בניו? א. נעמה (עיין רש"י פרק ד' 22) ב. למך. ג. שם, חם ויפת.
17. באיזה גיל היה נח: א. כשבנה את התיבה? ב. כשנפטר? א. 600. ב. 950.
18. "ונח מצא חן בעיני ה'". לפי סוטה דף מ"ז 3 דברים מוצאים חן בעיני האדם. מה הם? חן המקום על יושביו, חן אישה על בעלה וכן מיקח על מיקחו (כלומר אדם אוהב את מה שהוא קונה).
19. מי היו סבא וסבתא? הנכדים של חם בן נח: "ובני כוש סבא... וסבתה" (י', 7)
20. מי אביהם של הסינים? כנען (י', 17)

1. מי אני: נכדו של נח ושמי כשם ירק השדה. תירס בן יפת.
2. מנין לומד רש"י את הכלל: "אומרים מקצת שבחו של אדם בפניו"? מהפסוק: "כי אותך ראיתי צדיק" ולא נאמר גם תמים (ז' 1).
3. "אלה תולדות נח, נח איש צדיק". ציין 2 פירושים לפס' זה. א. שזכר צדיק לברכה ולכן ספר בשבחו. ב. ללמדנו עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים.
4. "נח איש צדיק" א. מי עוד בתנ"ך זכה לתואר צדיק? ב. מה משמעות המילה צדיק? א. אברהם ואיוב. ב. צדיק מלשון עושה צדק וצדקה וגם ראשי תיבות: צפונה דרומה ימה קדמה דהיינו מתחשב בכל הסביבה.
5. במשך כמה שנים בנה נח את התיבה ומדוע נמשכה בנייתה זמן רב? (רש"י). במשך 120 שנה. כדי שישאלו אותו לפרש מעשיו ויספר להם על המבול ואולי יחזרו בתשובה.
6. "צוהר תעשה לתיבה". ציין 2 פירושים למילה צוהר. א. חלון. ב. אבן טובה שמאירה כצהריים.
7. היכן נחה התיבה? על הרי אררט.
8. מה משמעות המלה "מבול"? ציין 3 פירושים (רש"י) א. בילה (=השמיד) את הכל. ב. בילבל. ג. הוביל ממקום גבוה לנמוך.
9. א. כמה קומות היו בתיבה? ב. מה היה בכל קומה? א. 3 קומות. ב. העליונה לאדם האמצעית לחיות והתחתונה לזבל.
10. מי לא מת במבול ומנין לומדים זאת? (רש"י) הדגים. מדייקים מהפסוק: "וכל

עונג שבת

היכן הבן הראוי?

אלה תולדות נח, נח איש צדיק. (ו' - ט)

תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים. (רש"י)

היהודי הקדוש מפשיסחה היה אומר: כל אדם רגיל לטעון, כי איננו עמל ויגע אלא בשביל בניו, שיגדלו ויהיו יהודים טובים ובני תורה. כאשר הבנים הללו מתבגרים, שוב אינם נותנים דעתם על עצמם וטוענים אף הם, כי כל עמלם ויגיעם אינו אלא בשביל בניהם. אי לזאת, כבר הייתי תאב לראות את הבן הראוי לשמו...

לפיכך אמר הכתוב: "אלה תולדות נח, נח" - נח לא הזניח

את עצמו,

כדי לפעול

רק בשביל

בניו, כי אם

ראה גם

את עצמו

כבן ושקד על עליית עצמו. הוא הוא אשר היה הבן הראוי לשמו, אשר הבין כי גם עליו מוטלת החובה לעבוד את האלוהים.

וזוהו פירושם של הדברים: "תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים" - הצדיקים רואים במעשיהם הטובים כאילו הם בניהם...

הגאון רבי יושה-בר סבריסק ז"ל היה אומר: כל ימי הייתי שואף, שלא אזדקק לזכות של "ברא מזכה אבא" (בן מזכה אב)...

"מעיינה של תורה"

דין הטועה בהזכרת גשמים ושאלתם

בתקופת החורף אנו מזכירים את הגשם פעמיים בתפילה. בתחילה אנו מזכירים את הגשם **כדי לשבח את ה'** המוריד אותנו, ואח"כ **אנו מבקשים מה'** שיברך אותנו בטל ומטר.

בברכה השניה, היא ברכת "מחיה המתים", **אנו משבחים** "משיב הרוח ומוריד הגשם". ותקנו להזכיר את שבח הגשם בברכת "מחיה המתים", מפני שהגשמים מביאים חיים לעולם.

בברכה התשיעית, היא ברכת השנים, **אנו מבקשים** על הגשם.

ואף שגם הזכרת הגשמים וגם בקשת הגשמים נאמרות בחורף, ישנו הבדל ביניהם, שהזכרת גשמים נאמרת בזמן הראוי לגשמים, ואילו התפילה על הגשם נאמרת רק בשעה שאנו רוצים שהגשם יתחיל לרדת.

מי שטעה ולא הזכיר גשם בחורף, אם הזכיר טל, כפי שאנו אומרים בקיץ "מוריד הטל", כיוון שאמר שגשמים, שקשור למים,

אינו צריך לחזור. אבל אם לא הזכיר גם את הטל, כיוון שהחסיר שבה כל כך חשוב – צריך לחזור (שו"ע קיד, ה).

ואם טעה ולא ביקש על הגשמים בחורף, אם עדיין לא הגיע לברכת "שומע תפילה", ימשיך בתפילתו וכשיגיע לברכת "שומע תפילה", שבה מותר לבקש כל בקשה, **יבקש על הגשמים, ויתקן בכך את טעותו.** אבל אם כבר עבר את ברכת "שומע תפילה", הפסיד את המקום שבו יכל לתקן את עצמו, והפסיד גם את כל הברכות שאמר אחר ברכת השנים, **ועליו לחזור לברכת השנים** ולאומרה כהלכה, וממנה ימשיך להתפלל כסדר. ואם כבר סיים את תפילתו והתכוון לפסוע לאחרי, כיוון שלא ביקש גשם – תפילתו חסרה, **ועליו לחזור ולהתפלל כראוי** (שו"ע קיז, ד-ה).

"פניני הלכה"

21. "נח איש צדיק תמים היה בדורותיו". ציין 2 פירושים מנוגדים לפסוק זה.
 - א. לשבח - אם בדורותיו כך, כל שכן בדורות אחרים.
 - ב. לגנאי - רק בדורותיו היה נחשב לצדיק, אך אילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לצדיק.
22. על התיבה נאמר: "וכפרת אותה בכופר". מה פירוש המילה כופר? זפת.
23. כיצד קורא הנביא ישעיהו למבול? (עיין בהפטרה פרק נ"ד) מבול = מי נח.
24. באיזה פסוק בפרשתנו יש 7 פעמים רצופות ו' החבור? "זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף ויום ולילה..."
25. "ויחל נח איש האדמה..." על מי נאמר בתורה שהיה:
 - א. עובד אדמה? ב. איש שדה? א. הבל. ב. עשו.

שאלות בהלכה על ראש חודש ע"פ קצושי"ע "מקור חיים"

מאת יהודה אייזנברג ויצחק לוי

1. מניין שערכו בראשי חודשים סעודות חג? (שמואל א, כ, ה, כד, כז)
2. מניין שבשבת ובראשי חודשים נהגו ללכת לנביא? (מלכים ב, ד, כג)
3. מהו קרבן מוסף של ראש חודש? (במדבר כה, יא-טז)
4. מה הם שלוש התוספות בתפילת שחרית בראש חודש? (ראה בסידור)
5. מהו תוכנה של תפילת "יעלה ויבוא"? (ראה בסידור)
6. במה מצווה להרבות בראש חודש? (פא, ו)
7. שכח "יעלה ויבוא" בברכה המזון בראש חודש; מה דינו? (פא, ו)
8. כמה עולים לתורה בראש חודש, ומה קוראים? (או"ח תכג, מ"ב סק"ג)
9. כיצד קוראים את ההלל? (פא, טו)
10. אילו מנהגים נוהגים לכבוד ראש חודש? (פא, ז)
11. שכח "יעלה ויבוא" בתפילה; מה דינו? (פא, ח)

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

1. "ויאמר ה' לנח קץ כל בשר בא לפני..." (וי, י"ג)
 - א. איזו מילה מתארת את מעשיהם של בני האדם?
 - ב. מה מבקש הקב"ה לעשות בארץ?
 - ג. מה מבקש הקב"ה מנח לעשות? (וי, י"ד)
2. מהו אורך התיבה ומהו רוחבה? (וי, ט"ו)
3. מיהם האנשים שנכנסו לתיבה עם נח? (וי, יח)
4. כמה חיות מכל מין של החיות הטהורות נכנסו לתיבה? כמה מן החיות הטמאות? (ז', ב')
5. כיצד ידע נח מהי חיה טהורה ומהי טמאה והרי לא נתנה עדיין התורה? (רש"י)
6. כמה ימים נמשך המבול? (ז', י"ב) ועד איזה
7. כמה ימים כיסו המים את הארץ עד שהופיעה היבשה? (ח', ג')
8. היכן נחה התיבה בתום ימי הגשמים? (ח', ד')
9. את מי שולח נח בתחילה לראות אם ישבו המים, ואת מי בפעם השניה? (ח', ז'-ח')
10. מה בונה נח בצאתו מהתיבה? כיצד מגיב הקב"ה למעשה זה? (ח', כ"א-כ"ב).
11. מהו הסימן שניתן לבני האדם שלא יבוא מבול על הארץ? (ט', י"ב-י"ג)
12. מה מבקשים בני הדור לעשות? (יא, ד).
13. כיצד מונע הקב"ה את השלמת בניית המגדל, ומה קורה לבונים? (י"א, ז')

אחרי המבול

דור הפלגה

www.pirsuma.com

זכות הלימוד בעלון מוקדשת לעילוי נשמת רחל כהן בת אברהם ולרפואתו המהירה והשלמה של ליאב בן שגית

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com
לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha